

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน*

Developing a model of educational management for excellence in the private school

สุนิสา วิทยานุกรณ์**

ดร. คุณวุฒิ คนฉลาด***

ดร. เสรี ชัดแฉ่ม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ พ.ศ 2550 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารจัดการศึกษาจำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจงโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการพัฒนารูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาจำนวน 8 คน ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 242 คน จาก 6 ภูมิภาค

ผลการวิจัยพบารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน มี 7 ด้าน ประกอบด้วย ประเด็นที่สำคัญในแต่ละด้านดังนี้ 1.ด้านการนำองค์กร ได้แก่ ผู้นำเป็นแบบอย่างด้านการประพฤติที่ดี และผู้นำมีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต และขยันหมั่นเพียร 2. ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ ชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติตามแผนให้ทุกฝ่ายเข้าใจชัดเจน และจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์อันนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ 3.ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และ กระตุ้นแนะนำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้แก่ สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และศึกษาและวิเคราะห์สภาพความต้องการ และความจำเป็นของโรงเรียน 5. ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม และ การสร้างความยุติธรรมในการทำงาน 6. ด้านการจัดการ

*วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***รองศาสตราจารย์ศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กระบวนการ ได้แก่ มีกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นบุคคลที่ดีงาม และมีระบบดูแลคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และ 7. ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ผู้นำปรับปรุงคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ สถานศึกษามีแผนกลยุทธ์ระยะสั้น ระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนมีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีสื่อนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน มีการบริหารจัดการการทำงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการกระบวนการ สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดี ส่วนแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ด้านการนำองค์กรมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) ด้านการจัดการกระบวนการมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) ด้านผลลัพธ์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$)

Abstract

The purpose of the study was to develop the model of educational management for excellence in the basic educational private school based on conceptual framework of Educational Criteria for Performance Excellence 2007. The sample used to construct the model included 6 educational management experts, derived by means of purposive sampling. They were in depth interviewed to response to the managerial question. The model was developed by 8 educational administration experts by using the focus group technique. The model of educational management for excellence was tested the appropriateness of the model by 242 basic educational private school administrators.

The results revealed that the model of educational management for excellence in the basic educational private school had 7 categories as follows : 1) leadership focused on role model of leader comprised of kindness, loyalty, and diligence. 2) strategic planning focused on clear policy, objective and action and organization structure should be supported strategic planning in order to reach the vision 3) student, stakeholder, and market focused on good environment and encouraged the teachers recognized individual differences characteristics of students. 4) measurement, analysis, and knowledge management focused on technology application for learning and teaching and analyses the demand and necessity condition for school. 5) workforce focused on teamwork and fairness in workplace. 6) process management focused on developing moral and students, ethics and monitoring the moral and ethical process including code of ethics. 7) Results focused on continuous improvement of school, strategic planning in

short-term, long-term, yearly action plan, academic excellence of students, continuous innovation, systematic monitoring, and effective management school. The model based on the opinions of the basic educational private school administrators showed that : the appropriate level of model of educational management for excellence leadership ($\bar{X} = 4.49$) , strategic planning ($\bar{X} = 4.44$), student stakeholder and market focus ($\bar{X} = 4.24$), measurement analysis and knowledge management ($\bar{X} = 4.15$), workforce focus ($\bar{X} = 4.48$), process management ($\bar{X} = 4.32$) and result ($\bar{X} = 4.31$) were at the high level respectively.

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาสังคม การศึกษายังเป็นเครื่องมือและเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคคลทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการวางรากฐานการพัฒนาชีวิตการพัฒนาศักยภาพการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ประกอบกับในมาตรา 43 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ว่าเอกชนจะต้องมีความอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีบทบาทอย่างมากในการจัดการศึกษา แต่การจัดการศึกษาเอกชนโดยภาพรวมยังพบปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขหลายประการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอดของโรงเรียนโดยตรง คือการมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ปัญหาด้านคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาการบริหารโรงเรียน เพราะว่าโรงเรียนเอกชนจะอยู่รอดและมีเสถียรภาพนั้นต้องอาศัยปัจจัยในหลาย ๆ ประการด้วยกันเช่นชื่อเสียงของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และที่สำคัญรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเอกชนไม่มีหลักประกันมั่นคงเหมือนโรงเรียนของรัฐ โดยมีลักษณะเป็นธุรกิจทางการศึกษา คือต้องเน้นทางด้านวิชาการและเป็นไปทางหลักเศรษฐกิจ คือต้องได้กำไร หรือไม่ขาดทุนเป็นอย่างน้อยเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากเอกชนไม่มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่ประชาชนโดยตรง ไม่มีอำนาจเก็บภาษีอากรได้เหมือนของรัฐ อีกทั้งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐเพื่อมิให้แสวงหากำไรเกินควร เพียงแต่นำกำไรมาปรับปรุงกิจการของโรงเรียนให้เจริญรุดหน้า ดังนั้นหากโรงเรียนเอกชนสามารถบริหารจัดการจนเกิดประสิทธิผลสู่ความเป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับ ก็ย่อมสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ผู้ปกครอง ในการที่จะส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน ทำให้โรงเรียนมีโอกาสคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพไว้ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังคุณภาพการสอนและเป็นที่นิยมของผู้ปกครอง ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง มีเด็กต้องการเรียนมากขึ้นหมุนเวียนอยู่อย่างนี้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญของการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านโรงเรียน ด้านการบริหาร ด้านครูและบุคลากร รวมไปถึงการวางนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ

ดังนั้นรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และยังเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้จัดการผลการดำเนินการขององค์กร รวมทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ (บวรศิลป์ เชาวรัตน์, 2550) และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ แต่ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำรูปแบบการจัดการคุณภาพ ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพของสหรัฐอเมริกา (Baldrige National Quality Program, 2005 : Education Criteria for Performance Excellence) ซึ่งพิจารณา 7 ด้านดังนี้ 1. ด้านการนำองค์กร 2. ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 3. ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด 4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5. ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน 6. ด้านการจัดการกระบวนการ และ 7. ด้านผลลัพธ์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา อันจะสนองตอบการพัฒนาเยาวชนของชาติที่เป็นผลผลิตให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถดำรงตนทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบัน สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถามการวิจัย

รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนควรมีลักษณะอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับโรงเรียนเอกชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม มาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเป็นที่ยอมรับของสังคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพของสหรัฐอเมริกา ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2550 ระดับก่อนประถม 2 โรงเรียน ระดับประถมศึกษา 2 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน โดยเลือกจาก 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 2 คน โดยมีคุณวุฒิด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษาระดับนโยบาย และมีความเชี่ยวชาญในด้านการวิจัยทางการศึกษา

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญจากนักวิชาการ จำนวน 3 คน โดยมีคุณวุฒิด้านการศึกษาในระดับปริญญาเอก เป็นอาจารย์หรืออาจารย์พิเศษ สอนในสถาบันระดับอุดมศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 คน โดยมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นผู้ที่มีประสิทธิผลสำเร็จในด้านการบริหารโรงเรียนเอกชนเป็นที่ประจักษ์

2.3 ผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จำนวน 242 คน จาก 6 ภูมิภาค โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขั้นการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนและขั้นการสร้างรูปแบบจำลองการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน เครื่องมือที่ใช้มีดังนี้ 1) การศึกษาเอกสาร ในการวิเคราะห์เอกสาร ใช้เอกสารและแบบบันทึกข้อมูล 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง บันทึกการสัมภาษณ์

2. ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน เครื่องมือที่ใช้เป็นรูปแบบจำลองการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน นำมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ คือรูปแบบจำลองการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และแบบบันทึกข้อมูล

3. ขั้นตอนตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ (Content Analysis) โดยตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน และสรุปประเด็นเป็นกรอบคำถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม โดยถอดเทปการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ โดยคัดเลือกข้อความที่ผู้ตอบมีความคิดเห็นสอดคล้องกันร้อยละ 80 ขึ้นไปเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษา และจัดลำดับข้อมูลตามข้อที่สรุปได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน

3. ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นระดับความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน มีสาระสำคัญดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการนำองค์กร (Leadership) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนไปปฏิบัติจริง โดยเรียงลำดับความเหมาะสม ทั้ง 23 ประเด็นคือ ผู้นำเป็นแบบอย่างด้านความประพฤติที่ดี ผู้นำมีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต และขยันหมั่นเพียร ผู้นำอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ผู้นำเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ผู้นำสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ผู้นำเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพ และจิตใจที่มุ่งเน้นการบริการ ผู้นำมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้นำมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้นำมีศักยภาพทางความคิดและเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี ผู้นำมีการบริหารจัดการด้วยหลักความถูกต้องหลักความเหมาะสม และความโปร่งใส หลักความยุติธรรม ผู้นำสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของทุกคน ผู้นำสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้นำมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับ

บุคลากรในองค์กร และบุคคลอื่น ๆ ที่ดี ผู้นำมีการบริหารจัดการที่ดี ทั้งด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคลและด้านงานทั่วไป ผู้นำสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นำเป็นผู้นำทางสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้นำเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้ ผู้นำเป็นผู้ที่มีบารมีและมีความน่าเชื่อถือ ผู้นำบริหารงานแบบประชาธิปไตย ผู้นำเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีอิสระในการทำงานอย่างเต็มที่ ผู้นำส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนโรงเรียนมีการเผยแพร่ข่าวสารและรายงานผลการจัดการศึกษาต่อสาธารณชนและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ถูกต้องชัดเจน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนไปปฏิบัติจริง โดยเรียงลำดับความเหมาะสม ทั้ง 15 ประเด็นคือ ขี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติตามแผนให้ทุกฝ่ายเข้าใจชัดเจน จัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ อันนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง มีการจัดทำกลยุทธ์ระยะสั้น ระยะยาว แผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานจากองค์กรภายนอก ได้แก่ สมศ. เป็นต้น สร้างค่านิยมร่วมที่ดีและชัดเจน ปิฎประกาศปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย ค่านิยม ของโรงเรียนให้ทุกคน รับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้นำส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรดำเนินงานเพื่อบรรลุไปสู่ความสำเร็จโดยการสื่อสารกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการมีกระบวนการที่เป็นระบบในการวางแผนจัดทำกลยุทธ์ มีคู่มือครู เพื่อชี้แจงการปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม จุดอ่อนจุดแข็งของตนเองผู้นำติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและให้ทุกฝ่ายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ผู้นำมุ่งเน้นการวางแผนกลยุทธ์เชิงรุก คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ (เชิงกลยุทธ์) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง

3. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด (Student, Stakeholder and Market Focus) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนไปปฏิบัติจริง โดยเรียงลำดับความเหมาะสม คือ จัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นและนำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และแสดงออกตามความถนัด โรงเรียนมีการปรับปรุงคุณภาพวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและความผูกพันต่อโรงเรียน มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคม ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมาย การจัดการศึกษา โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีคุณภาพ โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย นวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคมและท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความเป็นเลิศ

ในทุกด้านตามศักยภาพของผู้เรียน โรงเรียนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัดกิจกรรม/โครงการที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ กำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่สูงกว่าโรงเรียนทั่วไป มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศและกำหนดความคาดหวัง ความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม สร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ

4. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measure, Analysis, and Knowledge Management) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน แสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ไปปฏิบัติจริงโดยเรียงลำดับความเหมาะสม คือ สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ศึกษา และวิเคราะห์สภาพความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน การสร้างและแสวงหาความรู้โดยจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ข้อมูลสารสนเทศ และความรู้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย และปรับปรุงผลการดำเนินงาน มีการจัดความรู้ให้เป็นระบบ โดยจัดระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และความรู้ให้คุ้มค่า มีการเข้าถึงความรู้โดยจัดหาสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ มีการวัด การวิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุ สภาพปัจจุบัน และพิจารณาแนวทางแก้ไขตามความสำคัญ มีการสำรวจความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยี ทั้งครูและผู้เรียน มีการพัฒนานวัตกรรมในการใช้สื่อเทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบสารสนเทศโดยตรง มีการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอโรงเรียนมีสารสนเทศที่พร้อมในการนำไปใช้งาน โดยสอดคล้องกับทิศทางและความต้องการของโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีสารสนเทศมีความชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และจัดทำเป็นมาตรฐานในการดำเนินงานของโรงเรียน มีการจัดแสดงผลงานทางสื่อ นวัตกรรมของครูและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องโรงเรียนมีการติดต่อประสานเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย อย่างทั่วถึงโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์กับเครือข่าย อย่างต่อเนื่อง อย่างทั่วถึง

5. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน (Workforce Focus) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ไปปฏิบัติจริง โดยเรียงลำดับความเหมาะสมทั้ง 17 ประเด็น คือ มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม การสร้างคุณยุดิธรรมในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เปิดโอกาสในการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การศึกษาต่อ การผลิตผลงานทางวิชาการ การอบรม การศึกษาดูงาน เป็นต้น โรงเรียนมีความโปร่งใส

ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมคิด ร่วมรับผิดชอบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมการตัดสินใจ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ จัดสถานที่ทำงานให้สะดวก สะอาด สบายงาม มีความปลอดภัยสูง จัดครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าทำงานตรงกับความรู้ความสามารถ โรงเรียนคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าทำงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่นการสอบ สัมภาษณ์ ทดลองปฏิบัติงานเป็นต้น จัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนจัดสวัสดิการและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา อุทิศตน และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม จัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา

6. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านการจัดการกระบวนการ (Process Management) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ไปปฏิบัติจริงที่อยู่ โดยเรียงลำดับความเหมาะสมทั้ง 28 ประเด็น คือ มีกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นบุคคลที่ดีงาม มีระบบดูแลคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีระบบพัฒนาบุคลากร มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุนให้ครูค้นคว้าและพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อนำมาจัดการศึกษา เน้นทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ โดยการจัดเวลาการสอนให้มากขึ้น มีการจัดกิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง เช่น สอนพิเศษเสริมกิจกรรมพัฒนาความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน ฯลฯ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพหลากหลาย มีระบบการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ จัดให้มีการสอนและการวัดผลที่หลากหลาย สนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัย และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีระบบควบคุมคุณภาพภายในที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น มีการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและท้องถิ่น โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการระดมความคิด โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีระบบและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน โรงเรียนมีการวิเคราะห์ประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน มีระบบชุมชนสัมพันธ์ มีระบบการจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีระบบการออกแบบงานการวิเคราะห์งานที่ดีมีการวางแผนกรอบสมรรถนะหลักที่ต้องการอย่างชัดเจน มีการเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในระดับสากล

7. รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ในด้านผลลัพธ์ (Result) มีสาระสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแสดงระดับความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ไปปฏิบัติจริง โดยเรียงลำดับความเหมาะสมทั้ง 34 ประเด็น คือ ผู้นำปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องผู้นำเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนที่ชัดเจน โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ระยะสั้น ระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้นำมีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ

ศึกษาโรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ผู้นำมีการสื่อสารภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเป็นที่ยอมรับ ผู้นำมีความรับผิดชอบต่อสาธารณชน การดำเนินงานตามแผนมุ่งไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร โรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับของชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีการบริหารจัดการตามการทำงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับ ผู้ปกครองชุมชน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรมีความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ของตนเองและต่อส่วนรวมสูงมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาชีพ และติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ ผลการดำเนินงานตอบสนองต่อความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนเป็นแบบอย่างที่ดีงามด้านความประพฤติการจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ชุมชน และสังคม ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ และมีความพึงพอใจในการทำงาน ครูและบุคลากรมีผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดี การศึกษาต่อของผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่น่าเชื่อถือโดดเด่นแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นผลการจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย และตามเกณฑ์ที่กำหนด ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ ผลการรางวัลต่างๆที่สถานศึกษาได้รับ ทั้งจากนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียน ผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอกอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง มีระบบ ข้อมูลสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทันสมัย ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและบุคลากร มีการจัดการความรู้หรือวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศในโรงเรียน มีสื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์พื้นฐานที่กำหนด

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีรายละเอียดที่ค้นพบจากการศึกษาสามารถนำอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านการนำองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำเป็นแบบอย่างด้านความประพฤติที่ดี มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต และขยันหมั่นเพียร อุทิศตนให้กับงานปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุปตันนท์ (Kuptanond,2000) ในเรื่องภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่ว่าผู้นำต้องมีความเฉลียวฉลาด มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนใจกว้าง เป็นคนซื่อสัตย์และสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นยินดีปฏิบัติตามความปรารถนาของผู้นำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และยังสอดคล้องกับสุรตน์ ดวงชาตม (2547) ที่เสนอว่า ผู้บริหารควรมีบุคลิกภาพที่ดี ความรู้ดี มีวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีการบริหารจัดการที่ดี

2. ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่าควรมีการชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติตามแผนให้ทุกฝ่ายเข้าใจชัดเจน จัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์อันนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ และมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2543) ที่มองว่า การวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นการวางแผนที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำในการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่มีผลกระทบกับธุรกิจมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภัยอันตราย หรือวิเคราะห์ SWOT เพื่อเป็นการวางแผนในลักษณะที่เป็นทั้งการแก้ไข และ

การป้องกันปัญหา และรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งระยะสั้นระยะกลางและระยะยาว และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของเสนาะ ตีเยาว์ (2544) ที่ว่า การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) หมายถึง แผนที่ทำให้องค์กรอยู่รอดในระยะยาวและได้เปรียบการแข่งขันในตลาด ผู้วางแผนกลยุทธ์จะต้องมองไปข้างหน้า มองไปในอนาคตได้อย่างถูกต้อง เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น รักษาสถานะทางการบริหาร และการแข่งขันให้เหนือองค์การอื่น และดำรงอยู่ได้ตลอดไป

3. ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นและนำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และแสดงออกตามความถนัด โรงเรียนมีการปรับปรุงคุณภาพวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ,2546) ที่ว่านักเรียนถือเป็นปัจจัยหลักในกระบวนการจัดการศึกษาซึ่งจะขาดเสียไม่ได้ และการจัดการศึกษาซึ่งยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมจิตร อุดม (2547) ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้ โดยพบว่าปัจจัยระดับนักเรียนสามารถอธิบายความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้ได้มาก

4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ควรสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ศึกษา และวิเคราะห์สภาพความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน การสร้างและแสวงหาความรู้โดยจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนาสื่อ นวัตกรรม ข้อมูลสารสนเทศ และความรู้อย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย และปรับปรุงผลการดำเนินงาน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับทิสนา เขมณีและคณะ (2547) ที่กล่าวว่าบทบาทของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงมากต่อความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การบริหารจัดการได้แก่การบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ การให้การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และกระบวนการสอนของครู เช่นการจัดการด้านสภาพแวดล้อมสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ให้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ การบริหารจัดการด้านระบบการทำงาน มีการปรับปรุงระบบการทำงาน การวางแผนยุทธศาสตร์ การใช้ระบบสารสนเทศ การนิเทศติดตามงาน การจัดระบบการประเมินมีการกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนได้มีโอกาส เพิ่มพูนความรู้ ดังแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน เช่น แซลลิส (Sallis,2002) ได้กล่าวถึงการวัดคุณภาพ การประเมินค่าของคุณภาพ การตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าการทำงานมีคุณภาพ การวัดผลและการรับรู้ข้อมูลย้อนกลับ การวัดผลงาน การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติงาน 5. ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ควรมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม การสร้างวัฒนธรรมในการทำงาน สร้างความ สัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เปิดโอกาสในการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวูดค็อก (Woodcock,1989) ที่ว่า การที่แต่ละบุคคลมาร่วมกันทำงานเป็นทีมจะนำไปสู่ผลสำเร็จได้มากกว่าการที่จะทำงานตามลำพัง และยังคงสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่าความอิสระในการทำงาน ความสามารถใช้ความรู้ ได้เต็มที่โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับบัญชา ไม่ได้รับการบีบบังคับจากผู้อื่น มีอิสระในการทำงานเป็นมูลเหตุให้คนตั้งใจทำงาน และมีความสุขในการทำงานด้วย

6. ด้านการจัดการกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า ควรมีกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระบบดูแลคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีระบบพัฒนาบุคลากร มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีระบบการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเทนเนอร์ และดีโทโร (Tenner & Detoro, 1992) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบย่อยที่ใช้ในการประเมินเพื่อรับรางวัลว่า การบริหารกระบวนการด้านคุณภาพ การออกแบบและ การเผยแพร่คุณภาพการผลิตและการบริการ กระบวนการบริหาร (ผลผลิตของการผลิต และการบริหารและกระบวนการส่งมอบ) กระบวนการบริหาร (กระบวนการเชิงธุรกิจ และการบริการสนับสนุน) คุณภาพของผู้ผลิต และการประเมินคุณภาพ และกระบวนการจัดการศึกษาเป็นการตรวจสอบรูปแบบกระบวนการบริหารรวมทั้งออกแบบการศึกษาที่มุ่งการเรียนรู้ สิ่งที่จะต้องตรวจสอบหลัก ๆ คือการออกแบบ การจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการปฏิบัติงาน การออกแบบจัดการศึกษา การให้บริการการศึกษา การออกแบบและการจัดระบบบริการการศึกษา

7. ผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบที่มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งในประเด็นของผลลัพธ์นี้จะเป็นการประเมินผลการดำเนินการหรือประสิทธิผลของโรงเรียนและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้าน ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องประสิทธิผลของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) ที่ว่าประสิทธิผลโรงเรียน คือความสามารถในการผลิตสามารถพิจารณาได้ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ของนักเรียน ซึ่งจะวัดได้จากความนิยมของชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าสู่ระบบโรงเรียนโดยคาดหวังว่านักเรียนในปกครองมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับวัย และสามารถสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับตามช่วงอายุที่เหมาะสมด้านคุณภาพของนักเรียนวัดจากผลสัมฤทธิ์สามารถศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมสุริย์ เชื่อมทอง (2536) ที่ได้ศึกษาเรื่อง จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนหมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้ความสามารถ และประสบการณ์การบริหารงาน เพื่อโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบที่ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำรูปแบบนี้ไปปฏิบัติจริงหรือประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เพื่อค้นหาข้อปรับปรุงต่อไป

1.2 การที่จะทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนจะประสบความสำเร็จขึ้นมาได้นั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องดำเนินการเป็นลำดับแรกคือจะต้องทำให้ผู้บริหาร หรือผู้นอังกการเห็นความ

สำคัญของเรื่องนี้ก่อน จากนั้นจัดตั้งคณะทำงานและประชาสัมพันธ์พร้อมสื่อสารให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบและดำเนินการตามนโยบายต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของภาครัฐ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทยในทุกภาคส่วน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาจากแนวคิดต่างๆที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับทั้งในโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทย

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศของระดับอุดมศึกษาเอกชน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- ทิตินา เขมมณี และคณะ.(2547). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงาน และการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: นิชน แอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- บวรศิลป์ เชาวนี้ชื่น. (2550). เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ พ.ศ. 2550. เอกสารประกอบการดำเนินการตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2542). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- เปรมสุริย์ เชื่อมทอง.(2536). จิตลักษณะของผู้บริหาร และสภาวะการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน. ปรินญานินพนธ์ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สมจิตร อุดม.(2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารการศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคใต้. ปรินญานินพนธ์ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์.(2543). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550). แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด
- สุรัตน์ ดวงชาทม. (2547). เส้นทางสู่ดวงดาว องค์ประกอบแห่งความสำเร็จ. บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสนาะ ดิยาวี. (2544). หลักการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Baldrige National Quality Program.(2005). *Education Criteria for Performance Excellence*. (Online).<http://www.quality.nist.gov>, 8 April 2008

- Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (1991). *Educational administration: Theory, research, research and practice* (4 th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Kuptanond, W. (2000). Model of an effective leadership. *Rungsit Business Review*. 2(4), 35-47.
- Sallis, E. (2002). *Total quality management in education*. 3 rded. London : Kogan Page Limited
- Tenner, A.R., & Detoro, I. J. 1992. *Total quality management : Three steps to continuous improvement*. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, Inc.
- Woodcock, M. (1989). *Team development manual*. 2thed. Worcester : Billing & Sons.